

"Cevvad-i Kerim'in misafirine fakr ve ihtiyaç nasıl elim ve ağır olabilir?" ibaresini ve oradaki "fakr ile fahr etmek" tabirini nasıl anlamalıyız?

Fakirlik ve ihtiyaç sahibi olmak bir noksanlıktır. Bu eksikliğin elem verici hale gelmesi ise, karşılığını bulamamak şeklinde ortaya çıkar.

Meselâ, bir taş parçasının yemeye ve içmeye ihtiyacı yoktur. İnsan yemeye, içmeye, uyumaya, ihtiyacı olduğu için, bunları temin edemediği zaman elem çeker ve sıkıntıya düşer.

Fakir ve ihtiyaç sahibi bir varlığın bütün ihtiyaçları sonsuz bir hazineden ve istediği zaman ayağına gelirse, bu durumda iş değişir. O zaman, fakir ve muhtaç olmak insana elem değil, lezzet verir. İşte Üstadımız burada **sonsuz zengin ve kerem sahibi olan Allah'a dayanan bir mü'min** için, ihtiyaç sahibi olmanın bir elem olmadığını, bilakis bir lezzet olduğunu ifade etmektedir.

"Fakr ile fahretmek" ise; buradaki **fahr** gururlanmak, iftihar etmek, kibirlenmek anlamında değildir.

Fakirlik, ihtiyaç sahibi olmak demektir.

Üstadımızın buyurduğu gibi; **"Kâmil insanlar, fakr ile fahretmişler."**

Bir mahluk, ne kadar çok esmâya, ne kadar ileri derecede mazhar ise kıymeti ve şerefi de o kadar ziyade olur. Bu genel hükümdür.

Bir ağaç hava, su, gece, gündüz gibi çok şeye muhtaçtır ve bu ihtiyaçlarının görülmesi taşta tecelli etmeyen birtakım isimlerin tecellisiyle olur. Meselâ, Cenâb-ı Hak, taşın imdadına **Rezzâk** ismiyle yetişmiyor; zira taşın rızka ihtiyacı yok.

Hayvan da ağaçtan üstündür, çünkü onun görmeye, işitmeye, ..., ihtiyacı vardır. Ve bu ihtiyaçların görülmesiyle onda **Basîr** ve **Semi'** gibi birçok esmâ tecelli eder.

En fakir ve en âciz olan insan, yaratılışının gereği olarak bütün esmâ tecellilerine muhtaçtır. İnsan sonsuz acziyle sonsuz bir kudrete; sonsuz ihtiyacıyla da sonsuz bir rahmete ayna olur.

İşte bu mânayı zevk edebilen ârif insanlar **"fakr"** ile fahretmişlerdir.

Resul-i Ekrem Efendimiz (asm) şöyle buyurur:

“Fakrım benim fahrımdır. Ben onunla iftihar ederim.” (1)

Kul aczini bildiği nispette Rabbine sığınır; fakrını bildiği ölçüde O’na duâ ve niyazda bulunur.

Üstadımızın bahsettiği fakirlik, mal, mülk ve servetten mahrum olmak demek değildir. Bir kimsenin çok malı da olsa, eğer Allah’a karşı ihtiyacını hakkıyla hissedebiliyor ve sahip olduğu her şeyi Allah’ın bir emaneti olarak biliyorsa, o da **“fakrıyla fahr edenler”** zümresine dahildir. Nice fakirler de vardır ki, Hak Teâlâ katında hiçbir makbûliyetleri yoktur.

Asıl mesele, *kulun kendi fakirliğini Allah’a karşı ilan etmesi ve sahip olduğu her şeyi Allah’ın ihsanı bilmesidir.*

Üstadımızın şu duası da bu konuya açıklık getirecek mahiyettedir:

اللَّهُمَّ اغْنِنَا بِالْإِفْتِقَارِ إِلَيْكَ وَلَا تَفْقُرْنَا بِالْإِسْتِعْنَاءِ عَنْكَ

"Allah'ım, kendimizi daima sana muhtaç olduğumuzu hissetmekle bizi zengin eyle; Senin rahmetine ihtiyaç duymamakla bizi fakir düşürme."(2)

Dipnotlar:

(1) bk. *Keşfü'l-Hafâ, Aclunî, II/87.*

(2) bk. [Sözler, Yedinci Söz.](#)